

A gyámhatóság intézkedései s az árvaszék ügyforgalma a számonkérőszék által egy ízben vizsgáltott.
Beérkezett 1909-ben 10,160. drb.

Az 1909. évi számadatok szerint 1909. december hó 31-én a kiskorúak és gondnokoltak követelése volt . . . . . 2.647,477 K 60 f.
Ezzel szemben a gyámpénztár fedezete . . . . . 2.765,036 K 66 f.

A tartalékpal összege tehát . . . . . 117,559 K 06 f.

	Keszpénz		Pénztári betét		Adósevel		Díjazás	
	korona	fl.	korona	fl.	korona	fl.	korona	fl.
1908. december 31-én volt	9.059,29	1.167,999	79	1.145,230	13	5805,27		
1909. decz. 31-ig beöfölt	1.029,791	04	932,300	68	67,986	68	2715,20	
Együtt	1.038,880	338	1.999,400	17	1.213,207	49	8520,47	1385,66
1909. decz. 31-ig kiadott	1.032,205	75	352,871	48	70,283	75		
1909. decz. 31-én maradt	604,458	1.606,888	69	1.142,928	74		7134,81	

A gyámpénztár forgalmi kimutatása 1909. évről.

A Debreczeni Ipartestület kérelme.

A Debreczeni Ipartestület beadványt intézett a város-hoz, melyben a Csapó-u. 33. és 35. sz. telket telekkönyvileg biztosítandó használatra kéri mindaddig, míg az ipari célok előmozdítására használatik; a telekre 320,000 korona építkezési kölcsön felvételét hosszabb időre, az építkezéshez másfélmillió téglát, végül az építkezés befejeztéig az ipartestület mostani helyiségeit bérlemél nélkül kérelmezi. Ezen újonnan emelendő épületben elhelyezést nyerne: az Ipartestület, az Iparos-Kör, az Ipari Hitelszövetkezet, a Munkásbiztosító pénztár, az Iparos ifjusági szálló és az Iparos-tanonc otthon és pedig szuterében az iparos szálló 40 ágygal, fürdővel, felügyelői lakással és földszinti üzletek raktáraival; a földszinten 5 üzlet, továbbá a munkásbiztosító pénztár 10 szobával és a házmeisteri lakás. Az első emeleten az ipartestület 6 szobával, egy díszteremmel és szolgálakással. Ezen kívül az iparos-kör 3, az ipari hitelszövetkezet két szobával, a második emeleten a tanonc-otthon 50 ágygal berendezett hálószobákkal, olvasó és étkező teremmel, felügyelő lakás és mellékhelyiségek. Az épület az Ipartestület számítása szerint 320,000 koronába kerülne és ezen összeg amortizációját a következő jövedelmek biztosítanák:

1. Ipartestületi lakbér . . . . . 1500—1800 kor.
2. Ipari Hitelszöv. lakbér . . . . . 400—500 "
3. Iparos Kör lakbéré . . . . . 800—1000 "
4. Munkásbiztosító pénztár . . . . . 3000—3500 "
5. Ipari szálló jövedelme . . . . . 300—500 "
6. Tanonc internátusra az állam által adandó s már kilátásba helyezett segély évi kamata . . . . . 1200—1200 "
7. Az üzletek bérjévedelme . . . . . 6000—9000 "

Összesen 13200—17000 "

hozzávetőleges számítás szerint.

A városi tanács a beadvánnyal legközelebb foglalkozni fog és nekünk csak annyi megjegyzésünk van a tervre, hogy nem lehetne-e a II. emeletet bérlakásoknak kiadni és a tanonc-otthont az emelet udvari részében elhelyezni. Ezzel a ház jövedelme fokozódna.

Az amerikai kivándorlás veszedelmei.

Magyarország még mindig az elsők között van, ahonnan folyton nagy és tömeges a kivándorlás. Nagyon helyén volna, ha a közigazgatási hivatalok folyton figyelmeztetnék a kivándorolni akaró népet az Ellis-Islandon uralkodó fel-fogásról s a legújabb rendeletekről. A magyar hatóságok ezt persze csak akkor tehetnék meg, ha a washingtoni nagykövetségünk ráérne olyan csekélységre is, mint a kellő felvilágosítások és utasítások rendszeres megküldése a hazai közigazgatási hatóságok által való kihirdetés céljára. Amíg ez nem történik meg, addig csak igazán egyedül a sajtó óvhatja meg a kivándorolni akarók tizezeit attól, hogy hiába tegyék meg a nagy utat az újvilágba és a biztos deportálás veszedelmének hajóközának hatósági irányítás mellett és concessziós vonalon, nem szólva a hiábavaló anyagi áldozatról s esetleges tönkremenetletről. Newyorkból jelentik, hogy mivel rendkívül sok visszavétel történik a gyermekeknek rokonokhoz való kiküldése révén, ezért Williams főbiztos csak a legkivételesebb esetekben engedi meg, hogy a 16 éven aluli gyermekek bejuthassanak Amerikába, ha nem szüleikkel, vagy szüleikhez mennek. A jelentés elmondja, hogy számos deportálás történt, olyan esetekben is, amikor az illető gyermekek

Rendőrfőkapitányság.

A központi iktatóba az 1909. év folyamán beérkezett 14,180 ügydarab, ezek, néhány darab kivételével, elintéztettek. A rendőrbjelentési hivatal által az 1909. évben kiadott 976 drb. ideiglenes cselédigazolvány, 534 drb. külföldi utlevél, 138 drb. bejelentési lap; beérkezett 153,821 drb. A belváros területén az 1909. évben bejelentett 395 baleset, melyből kettő volt halálos kimenetelű, 11 tüzeset, amelyből kifolyólag 3951 korona kár származott és 3069 drb. községi bírósági ügy érkezett, mely mind elintéztetett.

Iparügy.

A rendőrfőkapitányság, mint I. fokú iparhatóság által az 1909. évben különböző iparágak önálló gyakorolhatóságára iparengedéllyel és iparigazolvánnyal ellátott 437 egyén, tehát 69 darabbal kevesebb, mint az előző évben.

Az 1884. évi XVII. t.-c. 4—10. §-ai szerint ipardíj címen 397 egyén által 10 koronával 3970 korona, 40 egyén által pedig 20 koronával számítva 800 korona, együtt 4770 korona fizeteltet be a házipénztárba, iparis-kola alapa.

Ipariskolai tandíjakból az 1909. év folyamán 2448 korona, ipariskolai büntetés bénzékéből pedig 3016 korona folyt be a házipénztárba szintén ipariskola alapa.

Városunkban mintegy 11,500 korona törzsvagyonnal bíró 17 ipartársulat állott fenn az 1909. év folyamán, ezektől az iparos tanonc-iskola javára 194 korona folyt be a házipénztárba adomány címen.

Városunk területén a fent említett 17 ipartársulatot kívül még 98 olyan egyetl áll fenn, melyek felsőbb helyen megerősített alapszabállyal bírnak.

Munkakönyv 809 drb. adatott ki az 1909. évben.

közeli rokonai jelentkeztek értük Ellis-Islandon. Szeptember közepétől minden ilyen gyermeket visszaküldtek Európába, pedig rokonok vagy ismerősök kíséretében érkeztek Ellis-Islandra. Williams csupan egy tizenöt éves fiut bocsátott be közülük Amerikába, miután annak igen gazdag amerikai nagybátyja ötszáz dollár biztosítékot tett le, hogy három hónapon belül adoptálja a fiut és hogy nem dolgoztatni, hanem taníttatni fogja. Természetesen, közigazgatásunk közegei, a jegyzők, a szolgabírák eszerint jól fogják tenni, ha egyenesen megakadályozzák a tizenhat éven alóliak kiküldését amerikai rokonukhoz, mert ez az amerikai bevándorlási törvényt jelenleg végrehajtó Williams felfogásával a leghatározottabban ellenkezik s nála egyébként sincs könyörület.

Hírek.

— **A főszámvevő jelentése.** Roncsik Lajos főszámvevő jelentette, hogy a városnál sok a haszonbérhátrálék. A város elhatározta, hogy a hátrálékokat erélyes kezekkel fogja behajtlatni.

— **Gondnoksági ülés.** A debreczeni tanyai állami elemi népiskola gondnoksága f. hónap 24-ikén délután 3 órákor ülést tart a városház könyvtárszobájában. Miután az ülésen az iskolák költségelőirányzatát tárgyalják, kérjük a gondnoksági tagok szives megjelenését. Debreczen, 1910 október 20. Kovács József gondnoksági elnök, Koncz Ákos gondnoksági előadó jegyző.

— **Gandj kárpótló államsegély.** Az 1908. évi XLVI-ik t. c. 8. §-ának rendelkezése értelmében a népoktatási ingyenessége ez évi szeptember hó 1-ével a községi és felekezeti iskoláknál is életbe lépett. Az iskola *fantatóri (dolgoz) szükségletei* fedezésére fordított *tandíjaknak* és felvételi díjaknak államsegély útján való kárpótlása elrendelvétn, ezen államsegély kérvények helyes megszerkesztése és felszerelése érdekében *Gyerkos Mihály* székelyudvarhelyi igazgató-tanító „Államsegély kérvény és mellékletei” cím alatt egy minden irányban teljes tájékoztatót és segédkezett nyújtó utmutatót és mellékleti úrlapokat szerkesztett és adott ki, melyet 2 korona előleges beküldése ellenében portmentesen küld meg. Ezen munkát a 4-ik kiadásban most megient „Tananyagbeostási nyomtatvány” felületével együtt, az érdekelt tanítók és iskolaszékek meleg figyelmébe ajánljuk.

— **Haldózás.** A héten elhunyt *Kiss Mihály*, városunk törvényhatóságának bizottsági tagja. A polgármester helyére a törvényhatósági bizottságba Balogh Istvánt hívta be.

— **Ajánlat telekvételre.** Egymást érik most nálunk a telek ajánlatok és vételek. Ujabbban a Torday örökösök és Gyöngyösi Sándor tettek ajánlatot a városnak. Az előbbiek Miliusz-tér 1-ső és 2-ik számú házukért 56,000, Gyöngyösi Sándor Darabos-u. 1. sz. telkéért 45,000 koránt kér.

— **A Stencinger-ház ügye.** Városunk törvényhatósági bizottsági közgyűlése szótöbbséggel elhatározta, hogy a város tulajdonát képező Stencinger házat 1911 május 1-én lebontatja. Ezen határozatot Ekli József bizottsági tag több aláírt bizottsági taggal meglebebezte. Fellebbezésükben elmondják, hogy a városnak szüksége van azon jövedelemre, mennyit a ház lakás- és boltbérleteiből kap és ha az értékmelkedési szabályzat életbe lép, a város biztosan megnyeri az ezt az összeget, melyet a Takaré- és Hitelintézet felajánlott az esetre, ha a házat a városi tanács 1911 május 1-én lebontatja.

— **Eladó városi lovak.** A városi ménésből 5 számfeletti lovat és 1 túzóltó lovat vasárnap fognak elárverezni a lóvásártéren.

— **Segélyt kér a müncheni magyar egyesület.** A müncheni magyarok segélyező egyesülete anyagi támogatásért folyamodott a városhoz.

— **Árverés a szegényházban.** A városi szegényház hortermézt és a kisejeltezt ócska ruhákat november 3-ikán fogják elárverelni.

16,639—1910.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező B. Szilágyi-féle 14 hold 525 négyszögöl területű, továbbá a Simonffy-utcai 1. sz. bérháznak 7 hold 489 négyszögöl területű onodói föld, továbbá az ohati erdőzöld legeltetési joga, végül a nyilasokért kapott 296 hold 693 négyszögöl területű föld, továbbá a szikgáti cserépfető 18 hold és a vasut és Kishegyes közti 374 hold 80 négyszögöl területű föld haszonbérbeadása céljából az árverés f. 1910. évi október hó 28. napján délelőtt 9 órákor fog a városház nagytermében megtartatni.

Az árverési feltételek a számvevői hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debreczen, 1910 október hó 20.

A városi tanács.

13,530—1910.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező alább nevezett üzlet- és lakhelyiségek a folyó évi október hó 28. napján azaz pénteken délelőtt 9 órákor a városháza nagy tanácstermében megtartandó nyilvános árverésen fognak bérbeadatni.

1. Simonffy-utca 2. számú bérházban levő 8. sz. bolt-helyiség. Kikialtási ár: 1000 kor. az 1911 május hó 1-től 1914. évi május hó 1-ig terjedő 3 évre.

2. Simonffy-utca 2. sz. bérházban levő 8. számú bolt. Kikialtási ár: 1700 korona. (Ugyanazon időtartamra.)

3. Ugyanezen bérházban levő 11. számú bolt-helyiség. Kikialtási ár: 1000 kor. (Ugyanazon időtartamra.)

4. Ugyanazon bérházban levő 12. sz. bolt-helyiség. Kikialtási ár: 600 kor. (Ugyanazon időtartamra.)

5. Ugyanazon bérházban levő 13. sz. bolt. Kikialtási ár: 600 korona. (Ugyanazon időtartamra.)

6. Ugyanazon bérházban levő 15. számú bolt. Kikialtási ár: 500 kor. (Ugyanazon időtartamra.)

7. Ugyanezen bérházban levő 17., 18., 19. sz. bolt-helyiség az 1911. évi szeptember hó 1-től 1914 május hó 1-ig terjedő 2 év 8 hónapra. Kikialtási ár: 2800 kor.

8. Péterfia-utca 76. sz. házban levő Domokos Iván bérletheben álló bolt-helyiség az 1911. évi október hó 1-től 1914. évi május hó 1-ig terjedő 2 és 1/2 évre. Kikialtási ár: 300 korona.

9. A városháza alatti 16. számú bolt az 1911. évi május hó 1-től 1914 május hó 1-ig terjedő 3 évre. Kikialtási ár: 1500 korona.

10. A Simonffy-utca 2. számú városi bérházban levő I. emeleti 3. sz. lakás, mely áll: 3 lakoszoba, 1 elő-, 1 fürdő-, 1 cseledszobából, 1 konyha, 1 kamara, 1 klozett, 1 padlás és 1 pinchehelyiségből az 1911. évi május hó 1-től

1914. évi május hó 1-ig terjedő 3 évre. Kikiáltási ár: 1000 korona.

11. Ugyanazon bérház I. emeleti 6. sz. lakás, mely áll: 3 lakó-, 1 elő-, 1 fürdőszobából, 1 kamara, 1 konyha, 1 klozett, 1 padláhelyiségből. (Ugyanazon időtartamra.) Kikiáltási ár: 1000 korona.

12. A Simonffy-utca 2. sz. bérházban levő I. emeleti 7. számú lakás, mely áll: 3 lakó-, 1 elő-, 1 fürdőszobából, 1 konyha, 1 kamara és 1 klozett helyiségből. (Ugyanazon időtartamra.) Kikiáltási ár: 1000 korona.

13. Ugyanazon bérház II. emeleti 9. sz. lakás, mely áll: 2 lakó-, 1 elő-, 1 fürdő-, 1 cselédszobából és klozett helyiségből. Kikiáltási ár: 500 kor. (Ugyanazon időre.)

14. Ugyanazon bérházban levő II. emeleti 9. számú lakás, mely magában foglal: 3 lakó-, 1 elő-, 1 fürdőszobát, továbbá 1 konyhát, 1 kamarát, 1 klozzet, 1 padlást és egy pincehelyiséget. (Ugyanez időtartamra.) Kikiáltási ár: 1050 korona.

Árverés alkalommal a kikiáltási ár 10%-a az árverés napján, az árverelő bizottságnál készpénzben leteendő.

Az árverési feltételek a számvévősegnél a hivatalos órák alatt (8—1 óráig) megtekinthetők.

Debreczen, 1910 október hó 13.

A városi tanács.

16,746—1910.

Árverési hirdetés.

A város tulajdonát képező törzsménésből 5 darab ki-selejtezett és számelett berelt ló a f. 1910. évi október hó 23. napján tartandó debreczeni országos lóvásáron nyilvános árverésen a városi tanács által eladatni rendeltetvén, erről a venni szándékozók oly felhívással értesítetnek, hogy ezen lovak a város epreskerti méntelepén elzözetesen megtekinthetők.

Debreczen, 1910 október 20.

A városi tanács.

„Ős Debreczen.”

Elbeszélések Debreczen multjából.

Irta: **Koncz Ákos.**

A fővárosi és vidéki sajtó a legnagyobb elismeréssel emlékezett meg ezen kötetről, mely Debreczen multját rajzolja meg megfigyelő o o tollal. o

Ára 3 korona.

Tisztviselőknak, tanároknak, tanítóknak, nyilvános könyv- o o tárnaknak, egyleteknak és tanulóknak 2 kor. o o

Kapható a szerzőnél:

Városház, földszint, 7-ik számú ajtó (közlelvétár).

!! MEGJELENT !!

□ A VÁROSI TANÁCS KIADÁSÁBAN □

DEBRECZEN SZAB. KIR. VÁROS ÉRVÉNYBEN LÉVŐ SZABÁLYRENDELETEI-NEK GYŰJTEMÉNYE.

Az 564 oldal terjedelmű vaskos kötet ára **2 KORONA.**

Kapható a városi könyvnyomda-vállalat irodájában. Kossuth-utca, városház-épület.

Álapiúttott 1561.

Telefon: 270.

« DEBRECZEN SZAB. KIR. VÁROS »

KÖNYVNYOMDA-VÁLLALATA.

(VÁROSHÁZÉPÜLET, KOSSUTH-UTCA.)

A modern technika legújabb vívmányaival felszerelve, készit mindenféle nyomtatványokat a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig, jutányos ár mellett. ☺☺☺☺

Meghívók, eljegyzési kártyák, üzleti nyomtatványok, körlevelek a legzlséesebben állittatnak ki. — Yidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközöl. ☺☺☺

Tartós betűreéből készült tömöntvényekkel helybeli és vidéki nyomdákknak, könyvkötőknak jutányos árért rövid idő alatt szolgálatunk.